

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/2 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala 6 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 84.

BRASIOVU, 8 Novembre|27 Octobre

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 7 Novembre n.

Pe campulu de resbelu din Bulgari'a nu s'a demplatu in dilele din urma nimicu mai insemnatu. Dupa bataliile sanger6se dintre Gorni-Dubnik si Telisiu a urmatu 6rasi o mica pauza, care se intrebuinteaza de catra armatele chrestine spre completarea lucrarilor de apropiare si de ap6rare in giurulu Plevnei. Nu potemu sci d6ca mai este planuitu unu nou atacu generalu de catra comand'a russo-romana, d6r' pare a fi mai probabilu, ca se voru margini a impresur6 totu mai multu pe Osman-pasi'a, asteptandu c6 acest'a s6u se capituleze s6u se i6 insusi ofensiv'a. Greutatea de a pot6 reusi cu ataculu contra reduteloru bine agerate turcesci o accentu6za mai cu s6ma unu corespondinte alu diuariului englesu „Times“, care vorbindu despre ataculu romaniloru dela 19 Octobre sustiene ca ce a fostu posibilu s'a facutu atunci din partea romaniloru, ca totulu a fostu condusu f6rte bine si dupa regulele artei, ca trupele romane s'au luptatu cu mare bravura, d6r' cu t6te sfurtiarile loru fura silite a se retrage din cauza ca turcii erau astu-feliu pregatiti, incatu au potutu se traga cate 20,000 focuri pe minutu. „Principele Carolu, si elu unu Hohenzollern si dintr'o casa de resbelnici, cu dreptu cuventu se p6te mandri de tinerele lui trupe; ele au caditu d6r' au caditu intr'unu modu f6rte onorabilu, acolo unde 6r6 apr6pe imposibilu de a reusi.“ Cu aceste cuvinte tinesce numitulu corespondinte apretiuirile sale.

Precandu unii 6meni ar' voi cu totu adinsulu c6 armat'a romana se se int6rca catu mai curundu din Bulgari'a, se anuntia de catra unele foi de regula bine inspirate, ca in cuartirulu generalu russescu este vorb'a de formarea unei noue armate de 70,000 6meni pentru trecerea Balcanului si ca acest'a armata a Balcanului se va compune din mai multe divisiuni russesci si dintr'o divisiune romana. D6ca ar' fi d6r' se damu catu de pu6inu crediementu acestei sciri, atunci romanii ar' fi decisi a inaint6 impreuna cu russii pana la portile Constantinopolei.

Mai verisimila par6 a fi pentru momentu inse versiunea, dupa care se ast6pta, ca caderea apropiata a Plevnei va fi semnalulu pentru inceperea seri6sa a negociatiuniloru de pace. Multele ajut6rie, ce le sosescu russiloru pe fiecare di, voru contribui, credemu, la o mai grabnica decisiune militara, dela care va depinde apoi si solutiunea cestiunii de pace.

Sciri telegrafice. — (Agenti'a gen. russa.)

Bogot'a, 29 Oct. Eri 28 Oct. trupele gardei sub comand'a generalului Gurko au incungiuratu positiunea turciloru la Telisiu pe la sios6u'a Sofiei si au deschisu foculu din cele 72 tunuri ale loru. Dupa 2 6re de bombardare garnis6n'a compusa din 7 batali6ne de infanteria cu 4 tunuri sub comand'a lui Ismail-Hakky-pasi'a a capitulatu si a depusu armele; 300 6meni au potutu se scape, restulu, impreuna cu pasi'a si 10 oficieri se afla prizonieri la Gorni-Dubnik si trebuie se fia pusi in libertate; d6r' Ismail Hakky si cativa oficieri au preferitu se remana prizonieri. Au luat parte la ac6sta lupta 1-a brigada din divisiunea 2-a de infanteria de garda, a 2-a divisiune de cavaleria de garda si brigad'a cazaciloru din Caucasu. Perderea n6stra a fostu 1 mortu si 15 raniti de infanteria; regimentulu de lancieri, care a atacatu infanteri'a, a perdutu 6 oficieri si 50 soldati morti si raniti. Restulu perdeviloru nu e cunoscutu inca, d6r' in orice casu pu6inu considerabile.

Bogot'a, 30 Oct. In bataliele dela 12 si dela 16 Oct. st. v. la Gorni-Dubnik si Telisiu amu facutu prizonieri 13 tab6re (batali6ne) de infanteria, 5 escadr6ne de cavaleria si apr6pe 7 tunuri. Peste totu apr6pe 7000 de 6meni. Intr'acestu numeru se afla 2 pasi, 200 de oficieri, 3 englesi si 1 francesu din Constantinopolu. Din englesi unulu e colonelul in servitiulu Turciei, 6r' ceialalti doui sunt chirurghi. Acestia au fostu lasati lenga prizonierii raniti,

Francesulu 6r6 voluntaru. St6gulu turcescu a fostu luat de catra unu soldatu din 1-a compania a regimentului Ismailowsky, numitu Ivan Ovtchiunikoff. Invingerea suferita de turci la 12 si 16 Oct. v. a avutu efectele sale si la Radomirtzi, ca-ci Scheffket-pasi'a a fugitu din ac6sta localitate impreuna cu 12 tab6re indata ce a zaritu eclerorii nostri din grenadirii calari. Cavaleri'a n6stra lu urmaresce si a pusu man'a pe podulu dela Radomirtzi, care este intactu.

Bogot'a, 18/30 Oct. Ulanii russi in batali'a dela 16 28 la Telisiu au sabiatu 150 basi-bozuci si cerchesi calari si in urma au atacatu infanteri'a. Au fostu raniti capitani Savonov, Efimovici si port-drapelulu Oukhine, care a avutu buz'a strapunsa de unu glontiu. 50 de soldati au fostu ucisi s6u raniti, cei mai multi cu baionet'a. Celelalte amenunte nu sunt inca cunoscute. In aceeasi afacere comandantulu husariloru din Gvodno, principele Albert d'Altembourg a fostu contusionatu la picioru de unu glontiu, care i'a strabatutu portu-cigarulu, ce'lu av6 in busunarulu pantalonului. Densulu a remasu in ronduri.

Bogot'a, 21 Oct. (2 Nov.) Generalulu Kartzew insciintieaza, ca Teteven a fostu luat cu assaltu. Erau 7 retransiamente mari si 30 mici. Turcii au lasatu peste 100 de morti. Perderile n6stre sunt neinsemnate. Russii au luat multe provisiuni, instrumente de pionieri, munitiuni si vite. Eri 20 Oct. v. marele duce Nicolae a visitatu retransiamentele din Dolni-Dubnik, de unde turcii s'au retrasu spre Plevn'a la apropiarea trupelor russesci in s6r'a de 19 Oct. Acestu punctu importantu a caditu astfeliu in manile n6stre. Trupele russesci au inaintatu inca cu d6ue verste in directiunea Plevnei si se intarescu in positiunile loru. In partea despre Orkani'a infanteri'a russa a ocupatu Lucovitza, tramitiendu cavaleri'a inainte. Scheffket-pasi'a s'a retrasu spre Orkani'a, fora a combate.

Poradim, 4 Nov. (Ag. „Havas“.) Incungiurarea Plevnei continua cu succesu. Principele Carolu alu Romaniei a inspectatu cu deamenuntulu in timpu de doue dile t6te positiunile din flanculu dreptu alu trupelor russo-romane de dincolo de Vidu.

Revist'a politica.

Brasiovu, in 5 Novembre n.

Ministrulu de finacie d. Szell a prezentatu camerei din Budapest'a in siedinti'a din 30 Oct. budgetulu pentru anulu 1878. In cuventarea s'a ministrulu a voit se doved6sca, ca finaciile statului s'au imbutatitatu cu multu, ca budgetulu anului venitoriu va fi cu 13 mili6ne mai pu6inu incarcatu. Veniturile sunt preliminate pentru an. 1878^{cu} cu 165 mili6ne, va se dica cu 2 1/2 mili6ne mai multe, 6r' cheltuielile cu 182 mili6ne, va se dica cu 3 1/2 mil. mai pu6ine c6 in anulu 1877. Deficitulu, care resulta din sumele aceste pentru anulu venitoriu, e d6r' nu mai de 16 mili6ne, prin urmare cu 6 mili6ne mai micu c6 cumu a fostu in anulu curentu. 6ca cu ce se mangaia astadi d. Szell si intr6g'a c6ta a guvernamentaliloru. „N'avemu nici o cauza de a mai fi ingrijiati pentru venitoriulu finaciiloru n6stre“ esclama „Pester Lloyd“. Venitulu nostru din imp6sute (dari) este de 163 mili6ne. Prin urmare statulu nostru sta fa6ia c'umu deficitu, care abia face mai multu de optu procente din venitululu acest'a. Finaciile unui asemenea statu nu suntu ruinate.“

Astfeliu argument6za 6menii guvernului. Foile opositiunale maghiare si cele vienese ne arata inse lucrulu in alta lumina. „Egyeiert6s“ merge pana a dice, ca budgetulu prezentatu, din orice punctu de vedere s'ar' esamin6, nu p6te decatu se convinga pe maghiari, ca cu sistemulu presentu bancrut'a financiaria este neevitabila. Totu asia se esprima „Nemzeti Hirlap“ si f6i'a baronului Senyey „Kelet N6pe“ se teme, c6 bilantiulu stabilitu de ministrulu Szell se nu fia resturnatu prin credite suplementari. Temerea ac6st'a este f6rte fundata in esperientiele anului trecut, despre cari scie se istoris6sca multe „Deutsche Zeitung“ din Vien'a. Dupa ac6st'a f6ia deficitulu pentru 1878 nu va fi de 16, ci in realitate de 59 mili6ne

pentru-ca si deficitulu anului trecut a fostu dupa insusi marturisirea ministrului multu mai mare c6 preliminarulu. „D. Ztg.“ tax6za adeca la 25 mil. sum'a, care s'a cheltuitu in 1876 peste preliminaru si la ac6st'a mai adauge inca 20 mili6ne cheltuite mai multu in anulu curentu. Astu-feliu crede f6i'a vien6sa, ca deficitulu adeveratu alu anului venitoriu va fi de patru ori mai mare decatu se vede preliminaru in budgetulu pentru 1878. P6te ca cifrele aduse de „D. Ztg.“ se fia esagerate, d6r' adeveru remane ca spesele au trecut in totu-d6un'a cu multu peste sumele preliminate.

Oficiosii nostri afirma, ca guvernele din Budapest'a si Vien'a ar' fi decise a 'si d6 t6te silintiele spre a face c6 pactulu dualisticu se fia perfectu cu finea anului curentu. Scopulu acest'a inse se p6te ajunge numai atunci d6ca se voru regul6 mai inainte relatiunile vamali si comerciali cu Germani'a, ca-ci de aci depinde si regularea definitiva a relatiuniloru vamali intre Austri'a si Ungari'a. Din aceste consideratiuni guvernulu austro-ungaru este contra unui provisoriu cu Germani'a, caci acest'a ar' aduce dupa sine neaperatu unu provisoriu intre Austri'a si Ungari'a si dupa parerea ce domnesce in Budapest'a, provisoriolu ar' periclit6 in mare gradu incesi esistinti'a dualismului. Prin urmare ceea ce voiescu si dorescu dualistii este c6 se 'si v6da catu mai curundu asigurata in modu definitivu esistinti'a pe alti diece ani. D6r' Bismarck 'si are planurile sale si deocamdata le-a trasu o dunga peste socot6la. Marele consiliu de ministrii din Budapest'a a decisu a oferi Germaniei unu tratatu c6 acel'a alu natiuniloru celoru mai favorisate, Bismarck inse cere categoricu c6 se se prelungeasca tratatulu de pana acuma provisoriu inca pe unu anu. Guvernulu austro-ungaru inse nu voiesce se faca ac6st'a concessiune, de 6re-ce atunci s'ar' aman6 pe unu anu si regularea definitiva a pactului dualisticu. Precumu se vede d6r' incurcarile sunt mari si f6rte cu greu se voru aplan6 iu siese septemani, adeca pana la finea anului presinte.

In privinti'a atitudinei Serbiei se respanseca inca si acuma scirile cele mai contradict6rie. Unii dicu, ca serbii, incuragiati prin succesele armelor chrestine, voiescu se intre neaperatu in actiune, cu atatu mai multu, cu catu acuma si Greci'a ar' fi gat6 a trece peste frontier'a turc6sca cu 30,000 6meni, din alta parte inse se anuntia, ca Russi'a ar' fi declarat formalu in Belgradu, ca nu mai reflect6za la cooperarea Serbiei. Totodata se scrie, ca t6te brigadele de militia serb6sca au fostu pornite la frontiera. Dupa o alta relatiune, in Belgradu ar' fi facutu o impresiune din cele mai deprimat6rie, impregiurarea, ca pretendentulu Carageorgevici a fostu primitu cu distinctiune in cuartirulu generalu russescu. La serbi le ar' fi t6ma, c6 nu cumva russii se fia desemnatu pe Carageorgevici de viitoriulu principe alu Bosniei.

Cris'a din Franci'a pare ca este apr6pe de o aplanare provisoria. Dupa scirile cele mai noue Mac-Mahon s'a decisu a chiam6 unu altu ministeriu, cu Pouyer-Quertier c6 presiedinte alu consiliului si cu marchisulu Vogu6 (ambassadorulu francesu dela Vien'a) c6 ministru alu afaceriloru straine. Se dice ca ar' fi intratu si Wallon in noulu ministeriu.

Budapest'a, 6 Novembre. (Telegramulu „Gazetei Trans.“) Curtea de cassatiune a respinsu cererea de nullitate in processulu Negrutiu.

Damu locu in urmat6riile unui articolu, care trat6za despre o cestiune de interessu generalu romanu si a carui'a idea conduc6toare trebuie se

fia aplaudata de toti cati dorescu prosperarea si consolidarea statului romanu :

Unu cuventu asupr'a neintiegeriloru intre partidele din Romani'a.

Déca ne ocupamu si noi de trebile interne ale statului romanescu, tendint'a nóstra nu este de a intrá in polemica cu partidele din Romani'a, nici de a dá cuiva sfatu si inca cu atatu mai puçinu. cu catu nu ne simtimu chiamati la acést'a.

Dér' de si nu suntemu cetatieni ai Romaniei, suntemu si noi romani de aceiasi limba, de acelaasi sange, cá si cetatienii Romaniei, simtimu bucuriile precumu si dorerile acestor'a cá si ei insisi. Aceste simpathii ce ne dau titlulu de dreptu a avé si noi pareriile nóstre in cestiunea statului romanu, pre cari nu le impunemu nimenui'a, pre cari inse le exprimemu liberu si fora reserva, fiindu-ca suntemu departe de certele de partida din Romani'a si prin urmare nepreocupati.

Cestiunea ce se ventiléza astadi intre partidele din Romani'a, este: déca statulu romanu are vre unu interessu si face bine luandu parte activa la resbelulu presinte. Partid'a liberala afirma, partid'a conservativa néga, strigandu in lumea mare, ca se jertfesse sangele si averea cetatieniloru romani fora nici unu interessu, fora nici unu folosu.

Sub impregiurarile de façia este de interessu si pentru noi, cá si noi cei de dincoçe de Carpati se apretiamu acést'a cestiune si se ne intrebamu pre noi insine mai antaiu: Bine au facutu confratii nostri de dincolo de Carpati, ca au intratu in actiune? si alu douilea: Ca, dupace au intratu in actiune, consultu este de a desfide acestu actu, pana candu resbelulu curge? Pentru a respuunde la aceste intrebari trebuie se apretiamu scopulu acestui resbelu façia cu situatiunea Romaniei.

Scopulu resbelului presentu nu este nici mai multu nici mai puçinu, decatu deslegarea cestiunii orientale séu regularea definitiva a sortii natiuniloru chrestine de sub stapanirea turcésca.

Desi statulu romanescu nu a formatu o provincia a Turciei, cumu este Bulgari'a, Albani'a s. a., totusi multu puçinu elu a fostu privitu, cá o parte integritória a imperiului otomanu, cu relatiuni proprie.

Asiadér' cestiunea orientala este totu-deodata o cestiune si romanésca, care taie afundu in interessulu statului romanu, fiindu-ca se tratéza de esistenti'a, de positiunea, pre care statulu romanu va fi silitu se-o ocupe in casulu, candu relatiunile de statu ale Turciei s'ar' schimbá. Se dice, ca dependint'a Romaniei de Turci'a a fostu puçinu molestatória si protectiunea turcésca pentru romani favorabila. Abstragundu dela cestiunea, déca independenti'a nu este de preferatu unei dependentie, fia aceea oricatu de favorabila, intrebamu, déca acésta dependentia favorabila in urm'a resbelului presentu si cá consecintia a acestuia n'ar' mai poté existe, punendu casulu, ca Turci'a ar' inceté de a mai fi cá statu europeanu, intrebamu nu trebuia Romani'a se se gandesca la positiunea, ce avea se-o ocupe intre impregiurarile cele noue produse de acestu resbelu? Mai departe se nasce intrebarea, déca erá consultu, cá romanii la deslegarea acestei cestiuni atatu de ponderóse pentru Romani'a se sté cu manile in sinu si se lase pe altii a o deslegá „de se sine se“? Erá consultu cá altii se-si verse sangele si pung'a, ér' romanii se vina a-si primi independenti'a, sórtea loru din grati'a straina?

In adevéru, o atare independentia, a carei titlu de dreptu este grati'a straina, este de puçinu pretiu, fiindu-ca are viétia scurta, adeca tiene atatu, catu tiene grati'a. In acestu casu de siguru sar' fi intemplantu aceea, ce dicu diuariile opositionale din Romani'a, adeca: ca devenindu statulu romanu independent de Turci'a, n'ar' face alta, decatu ar' schimbá dependenti'a turcésca cea puçinu periculósa si puçinu molestatória cu dependenti'a russésca cu multu mai grea si mai periculósa, fiindu-ca, se bagamu bine de séma, ca Russi'a cá oricare altu statu nu jertfesse sute de milliône de ruble si sute de mii de ómeni numai si numai pentru a independiú unu actu de maranimitate façia de statulu romanu.

Dreptulu castigatu de o natiune órecare din gratia nu-i agoniscescu onóre in afara, éra in la-intru ea insasi nu va sci niciodata apretiuu acelu dreptu castigatu cu usiurintia fia, acelaasi de ori si ce insemnate, prin urmare nici nu'lu va sci aperi.

Unu dreptu castigatu inse de o natiune cu jertfe mari si cu multu sange va fi si aperiatu cu jertfe de avere si sange. Independenti'a Romaniei

castigata fiindu odata cu sangele braviloru sei, va deveni o parte integritória a corpului acestei natiuni si nu i se va poté smulge, decatu curgundu éra si sange.

Dér' fia rezultatulu resbelului acestuia oricare va fi, chiaru si in acelu casu, candu prin resbelulu de façia relatiunile orientului si anume relatiunile Romaniei façia de Turci'a nu s'ar' alterá intru nimicu, Romani'a trebuia se participe la acestu resbelu, celu puçinu pentru a constatá inaintea Europei, ca natiunea romana are putere de viétia si merita a fi de sine statatória. Mai este si altu-ceva, ce justifica participarea romaniloru la resbelulu presinte si acestu ceva este: Prestigiulu tieriei, onórea Romaniei.

Este lucru curiosu, ba pentru secululu nostru chiaru tristu, ca in Europ'a nóstra cea luminata si astadi domnesce principiulu, dupa care aceea tiéra si aceea natiune este mai respectata, care cu sabi'a in mana imparte cele mai valoróse lovituri. Romani'a voindu a esistá cá statu, a trebuitu se tiena contu de acestu prejudetiu.

Aprópe trei seculi au trecut dela incetarea erei glorióse a Romaniei, fora cá natiunea romana se fi datu unu singuru semnu de viétia pre campulu de bataia, afara de redicarea armelor de sub Tudoru Vladimirescu, care inse in lumea cea mare s'a identificatu cu miscarile de liberare ale Greciloru si cá miscare natiunale romanésca este puçinu cunoscuta; si afara de incercarile de eliberare dela anulu 1848, cari inse in afara au fostu puçinu observate.

Avendu principatele romane nenorocirea de a cadé sub domnirea fanariotiloru: acesti domni neumani si nepatrioti nu se multumira a exploatá si ingenunchiá materialicescu aceste nenorocite tieri, ci nizuiru si inca cu óre-care succesu de a stirpi si virtutile stramosiesci si anume eroismulu si simtiulu de onóre alu locuitoriloru acelor'a; se intielege de sine, ca domnirea loru altu-cumu ar' fi fostu imposibila.

Si intr'a devéru se parca, ca spiritulu eroicu alu unui Stefanu celu Mare si Mihaiu Vitézulu s'a sterpitu cu totulu dintre romani... Autonomi'a, constitutiunea, unirea principatelor si dreptulu de a avé Domnu creditariu, sunt nisce drepturi fórte frumóse, pe cari inse Romani'a le a castigatu din grati'a poteriloru straine fora nici o lupta din partea s'a. Romani'a se redicase inse nu pre piciórele ei proprii. Reputatiunea poporului romanu devenise aceea a unui poporu blandu, care este destulu de capace a portá plugulu nu inse sabi'a pentru a-si aperi tiér'a si drepturile sale; a unui poporu, care are totu-déun'a lipsa de protectiunea straina si pre care un'a séu alta putere européna 'lu si protegiá intr'atatu se intielege de sine, intru catu cereau interesele acestei poteri. Deci erá timpulu cá natiunea romana se constata inaintea lumii, ca virtutile strabune, eroismulu, n'au peritu dintre romani; erá timpulu supremu de a constatá, ca poporulu romanu nu este numai unu protegiatu recunoscatariu pentru bine-faceri, dér' póte fi si unu aliatu valorosu, alu carui ajutoriu nu este nici-decumu de despretiuitu.

Resbelulu presinte deci a trebuitu se fia pentru ori-care romanu de anima ocasiunea cea mai bine venita spre acestu scopu. Nu se pote negá, ca s'a cerutu din partea barbatiloru cari conduc astadi destinele Romaniei multa incredere in fortele tieriei, pentruca cá o armata tenera si neesperta se intre in actiune façia cu unu inimicu probatu si otelitu prin lupte si fanatisatu si incuragiatu prin victoriiu chiaru façia cu armatele puternice ale Russiei. Acést'a incredere a fostu justificata in modu surprindetoriu. Eroicii fii ai Romaniei au facutu se resune glori'a armelor romane dela o margine a Europei pana la cealalta, au pusu pre straini in uimire si au facutu cá anim'a romanului se palpita de bucuria si mandria in tóte unghiurile unde resuna limb'a romanésca. Acesti bravi au constatatu in modulu celu mai eelatantu, ca virtutile strabune, eroismulu de si au fostu amortite in modu artificiosu, totusi n'au peritu dintre romani. Cá unu fenice din cenusia s'a redicatu drapelulu gloriei si onórei natiunale la o inaltime, care a convinsu pre amicii si pre inimicii romaniloru, ca poporulu celu blandu si lucratoru, cerundu trebuinti'a si pre campulu de lupta se afla la inaltimea missiunei.

Sub asemenea impregiurari se nasce intrebarea: Este óre consultu, candu cetatienii romani cu unu zelu esemplariu aducu jertfe de avere si de sange pe altariulu patriei, se vina cineva ale spune, ca tóte aceste jertfe se facu fora nici unu scopu, fora nici unu folosu? Chiaru déca participarea romani-

loru la resbelu ar' fi o eróre comisa de guvernulu actualu, este óre consultu a stinge foculu divinu alu entusiasmulu natiunale in acelu momentu candu faptele romanesci de arme storcu admiratiunea strainiloru? In fine consultu este a constringe pe guvernulu de façia a retrage armata romana de pe campulu de onóre inainte de a pusecercá fructele atatoru jertfe de avere si sange! Noi nu vedemu asia ceva. Intielegemu si noi luptele de partida, suntemu inse de parere, ca interesele tieriei ar' trebuiu tiente de ori-care cetatienu romanu atatu de susu, incatu nici-decumu se nu fia atinse de valuriile luptelor de partida, mai cu séma in timpi atatu de critici, cá cei presentu. Déca intre membrii unei familii s'ar' nasce neintiegeri, de siguru, ca cei nemultumiti nu voru alege timpu de cértá atunci, candu casa lor s'ar' aprinde, ci unulu cu altulu s'ar' pune pentru a stinge foculu si a 'si salvá cas'a, lasandu certele pentru timpi mai potriviti.

Astu-feliu amu voi si noi se vedemu de astadata pre confratii nostri de dincolo conducandu fora deosebire de partida umeru la umeru pentru esistenti'a, pentru onórea patriei: mai tardiu va fi si timpu si modu potrivit de a trage pre culpabili la raspundere, déca in adevéru s'a comisu vreo eróre. Cu atatu mai puçinu potemu fi de acord cu acei'a, cari ar' voi se céra chiaru ajutoriu strainu pentru a constringe pe regimulu actualu a repasi dela resbelulu de façia. Nu voimu se calificamu mai de aprópe acést'a procedura, atatu inse trebuie se observamu, ca dupa cumu ne constata istori'a, nici unu statu, in care partidele s'au servitu de ajutorie straine, spre a 'si ajunge scopurile, n'a scapatu de peire: Esemplu inspaimentatoriu despre acést'a se ne fia nefericit'a Poloni'a!

Str.

La mormentulu lui Papiu Ilarianu.

Sibiiu, lun'a Octobre, 1877.

In legatura cu comunicarea mea din Nr. 82 alu „Gaz. Trans.“ despre inmormentarea repausatului Papiu Ilarianu mi permitu a ve impartasi urmatórele cu privire la disertatiunile trecute cu acea ocasiune:

Dlu prot. Russu 'si ié de motto: Intu necatu s'au ochii mei, cautandu la inaltimea ceriului spre Domnulu celu-ce m'a mantuitu si a luat delu mine dorerea sufletului. Isai'a c. 38 v. 14, si aréta daun'a cea mare, ce suferé natiunea prin perderea repausatului. Éta tristulu evenimentu, dice d. Russu, care ne-a intrunitu astadi, a asistá la acestu sicriu, a asistá la actu funebru. Amu venitu se ne implinimu o datorita sacra façia cu nemoritórele merite ale unui dintre cei mai zelosi promovetori ai culturei si esistentiei spirituali a unei ginte, amu venitu se damu onórea din urma unui prea iubitu frate si amicu alu nostru, care s'a sacrificatu cu nou zelu, devotamentu si abnegatiune pentru binele comunu alu ginte si patriei sale, care in tóte dilele viétiei sale a fostu unu sóre luminatoriu. Perderea lui o deplange o natiune, unu poporu intregu, o deplange tinerimea romana, pentru care a fostu mentorulu si patronulu celu mai devotatu, o deplangu acei numerosi confratii, cari persecutati de sórte, s'au bucuratu de sfatulu, scutulu si spriginulu lui.

Dupa acestea descrie in cateva trasuri scurte dér' marcate, biografi'a, amintesce apoi de operile literarie ale repausatului, despre care esclama cu Cicerone: haec ampla sunt, haec divina, haec immortalia; haec fama celebrantur, monumentis annalium mandantur, posteritati propagantur.

In fine inchiaia: „Barbate alu natiunei, noi reveritorii umbrei tale maretie, 'ti oftamu repausulu dulce si fericire eterna. Fia in eternu memori'a t'a intru noi, ér' spiritulu teu celu nobilu si sublimu se fia totu-déun'a geniulu aperiatoriu alu ginte romane!

Langa mormentu dupa cumu amintisem vorbi mai antaiu cunoscutulu nostru publicistu d. Vincentiu Babesiu.

Domni'a s'a chiamatu a apretiuu viétia, talentele si studiele, activitatea si meritele literari si politice-nationali ale repausatului, incepú punendu intrebarea: „Cine este acést'a, carele inaintea mormentului seu deschisu a adunatu atata lume, pe carele astadi 'lu-deplangemu noi, sutele, pentru cá mane se-lu deplanga milliónele? Cumu s'a intemplantu acést'a? Prin ce putere magica suntemu atrasi si stepaniti?“

„Unu fenomenu extraordinariu; poterea magna a geniului adevăratu este, care la disparitiunea sa dintre noi, ne face se ne atientim mintea, ochii si anim'a asupr'a lui, simtiendu-i prin toate fibrele vietii noastre trecerea dela noi.“

„Nascerea si petrecerea omului pe acesta lume este o enigma, ce numai prin efectele produse de elu asupr'a noastră ni se revelăza si impune, desteptandu-ne judecat'a si stim'a une-ori, că in casulu de fația chiaru admiratiunea.“

Dupa acest'a scurta introduciune, Babesiu atinse repede primul periodu alu vietii lui Papiu, unde si elu ca si mai toti noi, esindu din poporu, in cele mai modeste conditiuni si-a terminatu studiile si si-a inceputu modest'a cariera — pana ce evenimente extraordinari i desteptara si pusera in lucrare fortiele extraordinari. De aci mai departe dlu Babesiu, ca unulu carele 27 de ani a statu cu repausatulu in intimu reportu de amicitia, care i-a cunoscutu toate cretiele animei si toate sublimale directiuni ale spiritului, care a contribuitu la chiamarea lui in societatea academica, mandru de alu avé si colegu, — urmarindu-i mai cu de amănuntulu fasele desvoltarii si manifestatiunile vietii sale politice, éta in sumariu punctele principale si modalitatea si directiunea in carea le insiră si desvoltă:

„Miscarile dela 1848/9, este pré naturalu, ca indicara plinulu de spiritu, focu si energia june Papiu — loculu in taber'a romana nationale, carea era a loialitatii, monarchiei si dimastiei. Aci elu, june abia de 19 ani, s'a destinsu că tribunu prin mintea s'a agera, elocinti'a s'a infocata si energia s'a firma, ceea-ce monarchulu curendu dupa restituierea pacii s'a grabitu a recunósce, decernendu-i o decoratiune, carea fiindu-ca elu intr'aceea — cu adoratulu seu professore de odinóra din Blasiu, Simeone Barnuti, si cu mai multi collegi ai sei se inscrisesse la facultatea juridica din Vien'a, era se i se anine de peptu de catra decanulu, in anul'a cea mare a universitatii, in adunare publica a profesoriloru si a comilitoniloru. Acest'a fu prim'a ocaziune, unde extraordinariulu geni a junelui Papiu straluci in modu ne mai pomenitu inaintea strainiloru, punendu pe toti la nimiru! Acestu june tribunu romanu adeca, printr'o clasica vorbire in limb'a latina, explica si respica, ca — profundulu respectu, ce are ca romanu catra inalt'a persóna a Imperatului seu, nu-i permite a desconsiderá si respinge grat'a espresa prin decoratiune, dér' trebuie se afirmu susu si tare, ca romanii nu s'au luptatu, n'au sacrificatu 40 de mii pentru decoratiuni séu interese particularistice, ci — pentru de a se dovedí demni de drepturi si libertati politice-nationali, alaturea si deo potriua cu ori-care alta natiune din monarchia; prin urmare, ca: pana candu romaniloru nu se voru acordá meritatele si promisele drepturi si libertati, elu decoratiunea uu-o va portá pe peptu decatu in velu negru!

„Din acestu momentu tenarulu Papiu, studente Papiu a devenitu personagiu politicu insemnatu, si elu in cugetarea si activitatea sa si-a remasu consecinte. Acest'a areta operele sale pe fie-care pagina, areta creatiunile sale, cari toate bine tiindu la scopulu, de a desteptá si luminá poporulu romanu, pentru de a lu emancipá si face stapanu sortii sale. Spre acestu scopu trei terene si respective ramuri de sciinta densulu a cultivatu mai vertosu; a cultivatu filosof'a, pentru de a petrunde in adevérata natura a lucruriloru si evenimenteloru; a cultivatu si a profundatu istori'a, pentru de a cunósce modulu desvoltarii poporului romanu, pe care elu lu iubiá peste toate si pentru alu carui presentu si venitoriu elu doria a si pune toate silintiele vietii; in fine a cultivatu jurisprudenti'a pentru de a fi in stare se opereze activu in presentu, chiaru in statulu publicu spre asigurarea venitorului. Elu pe toate terenele si-a eluptatu positiuni escelinti, pe cari toate le-au implinitu cu onóre, pretotindenea predicandu doctrin'a studieloru si conviciuniloru sale, ca: Romanimea, remasa prin seculi inderetulu altoru popóra, deca este se se sustiena intre ele, se concurga cu ele si chiaru se le intréca, trebuie ne-aperatu se si indoiéca passulu, se si incórde poterile si sacrificiele; ér' pentru ca se póta acest'a, trebuie se fia in-zestrata, petrunsa si condusa de o morala si amóre nationala mai pe susu de toate. — Astfelu lu veduramu participandu in frunte alaturea cu cei mai buni, la toate intre-prinderile de progressu, pretotindenea lasandu dupa sine urme adenci, suveniru pretiósse, suveniru neperitória. Astfelu se afirma genii mari, genii activi, genii devotati umanitatii!

„Trecerea lui din acesta tíera natala a sa in patri'a romana de peste Carpati, indata dupa ce si-a luat in Itali'a diplom'a de Dr. in dreptu, si lui, ca tuturoru barbatiloru nostri vigorosi, s'a imputatu adesea că o desertare d'inaintea greutatiloru ce dincóci politic'a ne arunca in calea desvoltarii nationale; dér' adevérulu e, ca — decandu e lumea, spiritele mari, genii illustri, si-au cautatu terenu de activitate acolo, unde atare s'a aflatu, si la noi specialu, prin trecerile din tíer'a nostra in tíer'a vecina a barbatiloru eruditi si talentati ai nostri, cá Lazaru, Maiorescu, Laurianu, Barnuti si Papiu etc. etc. sunt totu atatea proteste in

contra situatiunei de aici si voturi de blamu pentru creatorii si sustienetorii acesteia. Nu vomu predicá emigrarea talentelor si a caracterelor nostre illustre, dér' cu atatu mai puçinu ingroparea lor in pamentu sterpu. Toti cei-ce trecundu dincolo, s'au redicatu luceferi pe orizontele nationalu, nuóe ne stralucescu si ai nostri sunt; perdati remanu numai aceia, pe cari interessulu particularu meschinu ni i-a instrainatu! Papiu Ilarianu din tíer'a vecina, unu momentu n'a incetatu a ne incaldí cu radiiele mintei si animei sale, si inaltandu-se pe aripele geniului seu cu pasi repedi din professore la ministru si procuroru generalu, din literatu illustru la mésa areopagului sciintieloru si eruditiunei nationale, n'a incetatu a ne redicá si pe noi, a inaltá corulu mandriei nostre! Elu pururiá intru toate s'au doveditu geni mare, geni adevératu; elu au aprofundatu sciinti'a si interessulu adevératu alu omului si alu poporului, dér' nu pentru sine, ci pentru poporu, si n'a odihnit u pana n'a facutu, că poporulu se simtia si recunósca acest'a; esemplu viu despre acest'a ne-a lasatu in sublim'a sa creatiune, in societatea si fundatiunea „Transilvani'a“, démna de elu si possibila numai prin elu. Elu nici candu nu a manifestatu mai mare nemultumire si superare, decatu candu era crediendu, ca poporulu, romanimea nu lu pricepe, nu lu apretiesce, nu lu urméza dupa cuviintia; si deca i se póte atribui vr'o slabitiune, apoi este numai aceea, comuna tuturoru barbatiloru geniali activi, ca — a pretinsu prea multu dela multime, a pretinsu de multe ori cu nerabdare, cu intetire violenta, desconsiderandu greutatea si inertia naturala a masselor, si anume a masei romane, numai de eri alaltari desteptata din somnulu celu de mórté, si asia sfortianduse prea multu, dér' peste natur'a poteriloru sale, de a petrunde la culmea ideiloru si de a le propagá peste potiintia repede, si de buna séma astfelu, dupa scriptura, redicandusi cantarea prea inalta spre ceru, i se va fi intunecat u cugetarea, spre nespusa dauna a romanimei, sacrificanduse pentru acest'a pe carea cu orice pretiu voiá s'o véda catu mai curendu — un'a, mare, culta, fericita! Astfelu l'amu perdatu; dér' spiritulu lui, operele lui, esemplulu virtutiloru lui ne-au remasu ereditate perenala, si acestea sunt, cari ne-au chiamatu si adunatu aici atatu de numerosi, pentru acesta tristá solenitate, ca se-i damu tributulu nostru de recunoscintia. Fiai tíer'a usiora si memori'a neperitória!“

Terminandu dlu Babesiu, veni d. Petru a Petrescu, a carui a cuvntare o vomu publica-o in numerulu venitoriu.

Sibiu, in 30 Octobre 1877.

Domnule redactoru! Permeteti-mi, ve rogu, cá prin stimabilulu d-vóstre organu de publicitate se-mi esprimu profund'a mea intristare si condolentia pentru regretabil'a trecere din vietia a iubitului meu veru Alexandru Papiu Ilarianu.

Intristarea si dorerea mea, ce simtu, este cu atatu mai sfasietória cu catu departatu din intem-plate intr'o caletoria, n'am fostu acasa in Sibiu nici in diu'a de 23 Octobre candu a moritu, nici in 27 Octobre candu s'a inmormentatu; prin urmare in aceste momente supreme ale defunctului nu i-amu potutu dá ultimele onoruri ce-i datoriam cá veru primariu, cá amicu nedespartitu si consoçiu de scóla si de principii din cele mai crude ale nostre tineretie si pana in totu cursulu vietii sale.

Venu dér' acumu, atatu eu catu si soçi'a mea si optu fii ai nostri, dimpreuna mai alesu cu cele trei sorori ale decedatului, anume Carolin'a, Anic'a si Corneli'a, si consoçii acestora si fii lor, a ne depune omagiulu si a versá lacrimile nostre ferbinti pe tristulu mormentu alu celui mai scumpu si mai iubit dntre consangeni nostri.

Fia-i tíer'a usiora si memori'a eterna!

Noi lu vomu conservá pururea in memori'a si in anim'a nostra.

Primiti dle redactoru espressionea de cea mai profunda stima si consideratiune ce ve portu.

Dr. Ios. Hodosiu.

Bucuresci, in 4 Novembre, st. n.

(Bilantiu de evenimente bellice.) Sunt 6 luni de candu s'au inceputu ostilitatile intre Russi'a si Turci'a, la care fu constrinsa prin impregiurari fatali a participá si Romani'a fora voi'a s'a. Dupa rezultatele de pana acuma se prevede ca vomu intrá si in campani'a de érna. CREDU ca este in interessulu nostru cá se resumamu evenimentele si tragundu, cumu amu dice, in terminu de finantieri, unu bilantiu asupr'a lor, se vedemu unde stamu.

Versarile de sange se incepusera in Hertiegovin'a si Bosni'a inca din Iuliu a. 1875, flacările se latira preste Muntenegru, éra in 1876 trecura

si in Serbi'a. Pórt'a otomana in 14 luni de dile nu a fostu in stare nici se invinga pe muntenegrini, nici se sugrume revolutiunea bosniaciloru de catu a invinsu dupa lupte de patru luni numai pe serbi, cari au fostu comandati nu se póte mai reu. Toti barbati europeni, competenti, adeca ómeni de specialitate, inse impariali, s'au scandalitu fórté, vedindu atata nepotintia din partea unui imperiu de 34 milióne precumu este celu turcescu. In acelasu timpu puçinii amici ai Turciei incepusera a desperá de ea, éra neamicii o despretiura.

Urmara conferintiele diplomatiloru europeni, cari tractara pe turci intoema cá nisce executori pe unu debitoru ce platesce fórté reu. Debitorulu inse si pusese in capu se dé numai atata catu vrea elu si mai multu nimicu, éra pe urma le aretá si usi'a. In adevéru, unu fenomenu, o aparitiune politica acest'a, care se vede fórté raru in istori'a omenimei. Nici unii, nu s'au aflatu intre densii cá se imitedie buna-óra pe curagiosulu Popilliu, generalu si ambasadoru alu Romei la Antiochu in Egiptu, care dupa ce dete regelui scrisórea dela senatu si luá responsulu dela elu, ca mai are se se consulte cu ai sei, trase iute cu batisiorulu ce avé in mana unu cercu impregiurulu monarchului si i dise: Inainte de a esi din acestu cercu, se-mi dai respunsu, cá se sci u ce am se referu la senatu. (Liv. L. 45 c. 12.) Nu s'au aflatu nici unulu? Firesce nu, pentrucu un'a parte din ei a doritu intru ascunsu, cá se védia pe Russi'a si Turci'a sfasiendu-se intre sine, prin urmare solidaritatea lor a fostu numai façiaru curata. Altii éra si, intre cari reprezentantele Russiei la loculu antai, nu au creditu, ca Pórt'a otomana va lasá se ajunga lucrurile la estremeitate, adeca la resbelu cu Russi'a.

Reu s'au insielatu barbati de statu ai Russiei. De aici apoi urmá, ca armat'a Russiei dupa spargerea conferintieloru era multu mai puçinu preparata pentru un'a campania seriósá decatu ar' fi creditu ori-cine in tóta Europ'a. Mai reflectamu aci inca si la cumplit'a pedeca aruncata in calea armatei rusesce prin elemente in totu cursulu primaverei pana in Iuliu, plo necontenite, toate riu-rile esite din albiile lor, éra mai alesu Dunarea esundata in mesura extraordinaria. Façia cu erorile capitali rusesce si cu pedecile elementarie, armat'a rusesca européna avu acelu mare norocu, ca comandantii sei si chiaru monarchulu s'au potutu intielege cu romanii si cu Domnulu lor, precumu si ca aflara in Romani'a cali ferate si-o armata de si modesta, déra buna. De alta parte turcii au se sarute manile angliloru, ca acesti'a indata ce vedura pericolulu, le detera bani, arme, munitiuni, si oficiari din cei mai buni, atatu in Europ'a catu si in Asi'a. Au mai intratu si alti oficiari germani si austriaci in servitiu turcescu mai alesu la artileria, care este fórté buna.

Intre acestea conjuncturi se incepura actiunile bellice, éra rezultatele lor se potu resumá pe scurtu asia:

Trupele rusesce au trecut atatu in Dobrogi'a pe la Macinu, catu si in Bulgari'a pe la Sistovu cu facilitate si cu perdi asia de puçine, precumu nu li se intemplase nici-odata in 170 de ani de candu se batu ei cu turcii. Acelea treceri usiora si luarea in captivitate a garnisónei dela cetatea Nicopolei, inaintarea rapede pana la Ternov'a, chiaru pana preste Balcani, éra spre mare pana la Custengea, au fostu totu atatea rezultate stralucite, care au facutu pe russi se créda, ca armat'a cate ajunsese pana in Iuliu preste Dunare, va fi prea destula cá se ajunga cu ea si pana la Constanti-nopole cu atatu mai usioru, ca in acelasu timpu armat'a din Asi'a inca inaintase pana catra Erzerum. Déra nu numai russii se prea incrediusera in stéu'a lor, ci chiaru Europ'a tienea deocamdata pe Turci'a deca nu perduta in totu casulu inse fórté umilita; o tienea cu atatu mai virtosu, ca in capital'a ei se pornisera revolte, in guvernul catastrofe, in comanda destituiuri rusinóse. Nicairi increderea prea mare in poterile proprii nu póte avé urmari asia funeste cá in resbelu. Acest'a se intemplá cu cativa generali rusesce, incependu dela Krüdner pana la Skobelev. Erorile comise de acei generali si preste totu statulu majoru rusescu punu la mirare pe toti ómenii competenti din Europ'a. Din toate inse, armele de focu ale russiloru contra celoru minunate turco-inglesesce au devenitu cá unu proverbiu de scandalu, precumu se intemplase austriaciloru in 1866. Se nu cunósca russii pana in 1875 nici macaru puscile de care, se folosira turcii in Bosni'a si Serbi'a! Au nu este acest'a unu adevératu scandalu? Aci se respunde, ca russii cá si cateva popóra austriace,

anume slavii si romani, la baioneta, peptu la peptu, sunt irrestibili. Minunatu. Déra ce se alege din trupe pana ajungu la baioneta pe distantia de 600—800 metrii? Se scia numai atata, ca turcii tienu reu la bataia in campu deschis; déra totu asia de bine érá cunoscutu, ca ei se batu de minune din dosulu cetatiloru si altoru fortificatiuni. Adevératu, ca spre a te bate dela adápostu bunu, se cere curagiú neasemenatu mai puçinu, decatu a te espune la grindini de glóntie si la tóte atacurile cavaleriei in campu liberu; déra in fine scopulu rússiloru este, cá se scótiá trupele sultanului din tóte locurile, prin urmare si din cetati, si dintre redute cá cele dela Plevn'a. Din tóte acestea consideratiuni inse ese, ca ori-cate erori au comisu rússii, ei pana astadi sunt victoriosii, érá turcii invinsii, ca-ci respingerile rússiloru si ale romaniloru la Plevn'a nu le va numi nimeni victoriiurcesci. Ar' fi invinsu turcii numai atunci, candu ar' fi avutu curagiulu se ésa din fortificatiunile loru, se bata si se ié la fuga pe obsidiatori. Acésta bravura n'au facutu nici pe unu minutu Osman-pasi'a cu ai sei. Acea aparare a s'a numai maghiarii dv. o potu numi victoria, érá altulu nimeni, ca ci ea nu este altuceva, decatu apararea vulpei in vizuni'a s'a; si apoi pre catu s'au sciutu apará turcii in Plevn'a, tocma pe atata se tienura si se mai tienu rússii in passulu dela Sipc'a. Acolo déra cumpan'a stá drépta. Mai departe turcii nu au potutu scóte nici-unu picioru de rússu din Bulgari'a, pentruca nu i-au invinsu nicairi, ca-ci micile atacuri, scaramusie, recunósceri reciproce nu le va luá nimeni de victorii la nici o parte. Scurtu rússii stau pana acumu in Bulgari'a cá invingatori.

In Asi'a. Mai antaiu au invinsu rússii; dupa aceea ii batura turcii, pana ce strabatura si pe teritoriu rússescu. In momentele de faciá armata lui Muktar-pasi'a este mai multu cá decimata, omorita, prinsa, luata pe fuga. Asia déra astadi si acolo sunt rússii invingatori si turcii invinsi. — Despre faptele bellice ale armatei romanesci strinse la unu locu pe 6 luni trecute voiu serie alta-data. □

— (Invitatiune.) Adunarea generala a „Reuniunei femeiloru romane“ din Brasiovu se va tiené si in anulu acest'a conformu statuteloru la diu'a onomastica a Majestatii Sale imperatasei si reginei nóstre Elisabet'a, patrón'a Reuniunei, adeca in 7/19 Novembre 1877 in sal'a gimnasiului romanescu din Brasiovu. — Se invita deci dómnele membre a luá parte la acésta adunare.

Comitetulu.

Noutati diverse.

— Dela Sibiiu ne veni urmatoriulu anunciu: † **Petru Badila**, protopresbiteru, asesoru consistorialu si parochu gr.-orientalu alu bisericeii din suburbiulu Sibianu Pórt'a Turnului „St. evangelistu Luc'a“ 'si-a datu sufletulu in manile cerescului Parinte in 1 Nov. la 2 óre dimineti'a dupa o scurta suferintia, in alu 48-lea anu alu serviciului prestatu cu credintia bisericeii si natiunei sale si in alu 81-lea anu alu vietiei plina de iubire parintésca si de binefaceri crestinesci. Remasitiele pamentesci se voru depune spre eternulu repausu Sambata in 3 Nov. (22 Oct.) la 3 óre d. a. in cimiteriulu gr.-or. alu suburbiului numitu. Subscrisii cu anima infranta si sdrobita de dorere aducu acést'a la cunoscuti'a tuturor celoralalti consangeni, a amiciloru si cunoscutiloru loru. — Sibiiu, in 1 Nov. (20 Oct.) 1877. — **Mari'a Badila** cá soçia; **Mari'a Hannea** nasc. **Badila** si **Ioanu Badila** cá fii; **Ioanu Hannea**, **Iacobu Bolog'a** cá gineri; **Ioan'a Badila** nasc. **Moldovanu** cá nora; **Valeriu Bolog'a**, **An'a Mog'a** nasc. **Bolog'a**, **Mari'a Bolog'a**, **Dr. Ioanu Mog'a**, cá nepoti; **Aleksandrin'a** si **Eugeni'a Mog'a** cá stranepóte.

— (Societatea de lectura a studentiloru dela gimnasiulu din Blasiu.) Ni se scrie din Blasiu: Societatea nóstra de lectura s'a constituitu si in acestu anu sub presidiulu m. o. domnu professoru Teodoru Petrisoru in modulu urmatoriu: De vice-presiedinte s'a alesu studentulu de cl. VIII **Stefanu Popu**, de notariu corespondente **Alesandru Precupu**, stud. de cl. VIII; de not. si redactoru alu fóiiei societatii de lectura

„Filomel'a“ **Augustinu Bunea**, stud. de cl. VIII. Inse fiindu-ca Aug. Bunea fú tramisu din grati'a Esc. sale metropolitului **Dr. Ioane Vancea** cá alumnu in colegiulu de propaganda fide in Rom'a, cu parere de reu a trebuitu se ne despartim de elu, si in urm'a acesteia redactarea s'a incredintiatu v.-presiedintelui **Stefanu Popu**, érá notariatulu lui **Nicolau Munteanu**, stud. de cl. VIII; de bibliotecariu s'a alesu **Romulu Presia**, stud. de cl. VIII; de v.-bibliotecariu **Georgiu Munteanu**, stud. de cl. VII si in fine de cassariu **Alesandru Auguru**, stud. de cl. VII. — **Blasiu**, 4 Nov. 1877. **Stefanu Popu**, v.-presied. societ.; **Alesandru Precupu**, not. coresp. societ.

— (Migratiune. Bucatariulu **Lázár**.)

Ni se scrie din Bucuresti: Societatea capitalei a fostu érási multu agitata in septeman'a trecuta. Trenuri intregi, candu de raniti, candu de captivi turci sosira de cateva ori. Avuramu din nou si doi óspeti illustrii, pe marele duce **Nicolae**, fiulu celu mai micu alu imperatului **Alesandru II** si pe principele serbescu **Carageorgeviciu**. Mai venira si una suta de familii chrestine scapate incóce de peste Dunare de inaintea crudimiloru turcesci; acelea s'au asediatu provisoriu in comun'a **Scocareci** din distr. **Ialomiti'a**, aprópe de Dunare. Emigrarea familiiloru cu sutele, candu chrestine, candu jidovesci, 'ti aduce aminte migratiunile si ducerea in captivitate barbara din vécurile trecute. Mai vedemu inca si una alta specie de migratiune. De candu bataliile de prin pregiurulu **Plevnei** au devenitu asia de crancene, multime de ómeni tineri irritati si impintenati de post'a resbunarei, au inceputu se'si lase alte ocupatiuni si se alerge pe la regimente cá voluntari. S'au vediutu chiaru si ciobani dela oi parasindu turmele si pe principalii loru si mergundu la cea mai de aprópe comanda militaria spre a se inolá. Ceea cepune si mai multu la mirare este, ca chiaru dintre secuii dv. servitori pe la curtile boieresce au esitu mai multi si s'au dusu la **Turnu-Magurelei**. „Totu amu auditu din betranii nostrii despre bataile cu turcii, vremu se vedemu si noi cumu e bataia cu turcii.“ **Asia 'ti respundu secuii**. — Nu se adevéresce, ca la **Gorni-Studen** ar' fi spendiuratu pe bucatariulu **Lázár** si pe trei chelari (**Kellner**) cá spioni turcesci; dér' totu remane misteriu ce abia se póte esplicá, ca rússii n'au aflatu altu bucatariu in tóta lumea, decatu numai pe bucatariulu baronului **Kemény**, alu lui **Kossuth** si alu altoru maghiari rebelli din 1848/9.

Ajutoria pentru raniti.

Turd'a, 29 Octobré 1877.

Onorate dle Redactoru! Ve rogu se binevoiti a publicá in onorabilulu Dvóstre diariu ce redigiati aci alaturat'a epistola si recepissa, pe care am avutu onóre de a le primi dela societatea „Crucea rosie“ din Bucuresti. Totuodata ve rogu se binevoiti de a adauge la list'a Nr. 9 numele dlui **Leonu Baritiu** cu 1 fl. v. a. si a dsiórei **Elen'a Baritiu** cu 38 dgr. scama, care din grasiéla la descrierea listeloru s'au lasatu afara; asemenea, ca listele 3, 4 si 9, ér' nu numai 3 si 4 facu sum'a de 124 fl. 56 cr. v. a.

Primiti dle Redactoru s. c. l.

Emili'a Ratiu m. p.

Bucuresci, 1877, lun'a Octobré 13.

SOCIETATEA „CRUCEA ROSIE“ din ROMANI'A.

Comitetulu centralu Nr. 1758.

Dómnei **Emili'a Ratiu**, comun'a Turd'a (Transilvania).

Dómn'a mea! Am primitu sum'a de 218 fl. 48 cr., adunata prin binevoitoriulu Dómnei vóstre concursu dela fratii nostri din giurulu campiei Turd'a, precumu si obiectele ce ne ati tramisu.

Am onóre a Ve esprimá in numele consiliului „Crucei rosie“ viuele nóstre multumiri pentru staruinti'a, ce puneti de a veni in ajutoriulu copiiloru si fratiloru nostri caduti pe campulu de onóre.

Anecsanduve aci recepiss'a Nr. 704 Ve rogu se binevoiti a primi asigurarea destinsei mele consideratiuni.

Presiedinte: **Dimitriu Ghic'a** m. p.

Secretariu: **Ioanu S. Bobocu** m. p.

Nr. 704 recepissei. Societ. „Crucei rosie“ din Romani'a.

Subscriere pentru ajutoriulu ranitiloru dn'a **Emili'a Ratiu** din comun'a Turd'a (Transilvania). Lei patru sute treideci si optu.

Se certifica de noi primirea sumei aretate mai susu.

Anulu 1877, lun'a Oct. 11/23.

Tacu **Dimitrescu**,

cassierulu eforiei spitaleloru civile Bucuresti.

List'a Nr. 17 contribuentiloru prin collectantele dle **Nicolau Pamasiu**, parochu in Grindu:

Vincentiu **Nemesiu**, parochu in San-martinulu saratu 1 fl., **Teodoru Urcanu** 30 cr., **Popa Simeonu** 30 cr., **Hireanu Simeonu** 10 cr., **Hireanu Stefanu** 10 cr., **Pecurariu Teodoru** 10 cr., **Macra Iacobu** 5 cr., **Neicu Iacobu** 5 cr., **Muresianu Ioanu** 5 cr., **Hireanu Dumitru sen.** 10 cr., **Cimasiu Pamfilie** 10 cr., **Nicolau Tamasiu** 5 fl. Sum'a 7 fl. 25 cr. v. a.

List'a Nr. 18 a contribuentiloru din comun'a **Cicdiu de Campie** prin collectant'a domnisiór'a **Victori'a Mauritiu**:

Orecine 40 cr., **Gerasimu Onisioru** 10 cr., **Todorica Onisioru** 5 cr., **Gligoru Onisioru** 5 cr., **Petru Onisioru** 5 cr., **Nastasi'a Jureanu** 5 cr., **Paraschiv'a Calugaru** 10 cr., **Theodoru Vlass'a** 32 cr., **Dochiti'a Harastesianu** 5 cr., **Lin'a Candea** 10 cr., **Dochiti'a Ignatu** 1 fl., **Aless'a Soporanu** 10 cr., **Gligoru Lupanu** 1 fl., **Nastasiu Mihasianu** 10 cr., **Eli'sa Vlassa** 2 fl., **Agapi'a Lupanu** 10 cr., **Demianu Calugaru** 5 cr., **Anic'a Cenanu** 1 stergariu, **Mariuti'a Padureanu** un'a faciá de mes'a, **Virvar'a Pamfilia** 1 stergariu, **Mari'a Pamfilia** 1 stergariu, **Nastasi'a Jureanu** 1 stergariu, **Mari'a Piperiu** 1 stergariu, **Mariuti'a Olteanu** 2 coti panza, **An'a Cenanu** 2 coti de panza, **Cruciti'a Padureanu** 1 cotu de panza, **Lin'a Cenanu** 2 coti de panza, **Irin'a Cenanu** una faciá de perina, **Paraschiv'a Vlass'a** 2 coti de panza si unu stergariu, **Lin'a Calugaru** 2 coti de panza, **Lin'a Moldovanu** 1 stergariu, **An'a Olteanu** 1 stergariu, **Anic'a Olteanu** 1 stergariu, **Rusand'a Muresianu** 1 stergariu, **Fir'a Maiararu** 1 camasia, **Anuti'a Calinu** 10 cr., 1 faciá de perina si 1 stergariu, **Dumintanu Calinu** 1 cotu de panza, **An'a Moldovanu** 2 coti de panza, **Todor'a Georgiesiu** 2 1/2 coti panza, **Gaciti'a Basca** 1 camasia, **Mari'a Calugaru** 1 stergariu, **Eugeni'a Moldovanu** 5 fruste bandage, **Ludovic'a Larca** 1 chilo 42 gr. scama si 1 stergariu, domnisiór'a **Victori'a Mauritiu** 10 fl., 3 chilo 42 gr. scama, 1 faciá de mes'a si 2 stergare.

List'a Nr. 25 contribuentiloru din comun'a **Haderu** prin collectantele dlu **T. S.**:

A... 1 fl., B... 50 cr., T... 1 fl., **Nicolau Deacu** 1 fl., **Teodoru Sasu**, teologu abs. 77 cr., **Ioanu Sasu** 18 cr., **Ioanu Ieremiasiu** 25 cr., **Gligoru Mesesianu** 20 cr., **Ioanu Bucuru** 10 cr., **Vic'a Bogoteanu** 20 cr. Sum'a 5 fl. 40 cr. v. a.

List'a Nr. 26 contribuentiloru din comun'a **Cheti'a** prin collectantele dlu **N. N.**:

Iacobu Lungu 50 cr., **Iacobu Germanu** 1 fl., **Ioanu Pecurariu** 50 cr., **Georgiu Puiacu** 50 cr., **Demetriu Pecurariu** 50 cr., **Ioanu Selcudeanu** l. Nic. 10 cr., **Ioanu Danu** 20 cr., **Nicolau Mihasianu** 20 cr., **Georgiu Danila** 1 fl., **Iacobu Bucuru** 20 cr., **Iacobu Sierbanu** 10 cr., **Ioanu Mianu** 20 cr., **Georgie Ogneanu** 10 cr., **Constantinu Trifu** 20 cr., **Gligoru Gradinariu** 10 cr., **Nicolau Pantea** 20 cr., **Pavelu Lungu** 10 cr., **Ioane Puiacu** 10 cr., **Pavelu Danu** 20 cr., **Eli'a Sierbanu** 10 cr., **Georgiu Puiacu** l. Ioanu 10 cr., **Ioane Mocanu** 10 cr., **Teodoru Selcudeanu** 30 cr., **Ioane Bogoteanu** 10 cr., **Vasilie Puiacu** 10 cr., **Vasilic'a Sierbanu** 20 cr., **Ioanu Tieranu** 1 fl. Sum'a 8 fl. v. a.

Turd'a, 29 Oct. 1877.

Emili'a Ratiu.

P. CIORANU,

docturu in medicin'a universalá, ordinéza in tóte dilele dela 2—3 óre p. m. in locuinti'a s'a din **tergulu flosului (Flachszeile)**

Nr. 27.

2—3

J. D. DOGE

este dejá de totu mutatu si arangiatu in nou'a sa bolta

Aradu, piati'a capitala la Nr. 32

in cas'a contelui **Nádasdy**

si, cá firma romana, 'si permite a recomandá binevoitórei atentiiuni a on. publicu romanu assortimentulu seu bogatu si providiutu cu cele mai própsete si tocmai acumu sositele marfuri in

panzaturi, lengeria, albituri, panure, postavuri si in totu felulu de **articuli de moda**, pentru dame intocmai cá si pentru barbati; totu-deodata mai recomanda si

masinele de cosutu din cele mai bune si mai renumite in intrég'a lume, ce se afla in magázi'a s'a. 2—3

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 6 Novembre st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	64.15	Oblig. rurali ungare . . .	78.75
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). . .	67.15	„ „ Banat-Timis. . .	75.80
Losurile din 1860 . . .	112.75	„ „ transilvane . . .	75.50
Actionile bancii nation. . .	831.—	„ „ croato-slav. . .	—
„ instit. de creditu . . .	213.50	Argintulu in marfuri . . .	104.85
Londra, 3 luni. . .	118.10	Galbini imperatasei . . .	5.65 1/2
		Napoleond'ori . . .	9.50
		Marci 100 imp. germ. . .	58.40